

Slovenski hmeljar

Prvi slovenski strokovni list za hmeljarstvo

Izhaja štirinajstnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ul. 4, telefon 176

Leto VI

Celje, dne 12. aprila 1935

Štev. 7

Kako bomo gnojili?

Vsak kmetovalec in posebno pa še vsak hmeljar mora vedeti, da rastlina za svoj razvoj potrebuje v glavnem štiri hranilne snovi, namreč kalij, fosfor, dušik in apno. Seveda potrebuje tudi še razne druge snovi, toda v znatno manjši meri in je teh tudi navadno že večinoma v vsaki zemlji več kot dovolj. Prvih štiri pa potrebuje rastlina zelo mnogo ter jih zato začne kmalu primanjkovati in jih moramo nadomeščati z gnojenjem.

Kako pa vplivajo posamezne hranilne snovi na rastline sploh in še posebej na hmelj?

Kalij služi rastlini za tvorbo staničnega soka in tkiva. Rastlino napravi odporno zoper mraz, boleznin in škodljivce. Če ima rastlina dovolj kalija, je zdrava, sveža in zelena, če ga pa nima, začne hirati, postane temnejše barve in listi dobe rjave lise ter se suše in odpadajo. Če najde hmeljska rastlina v zemlji dovolj kalija, da obilo težkih kobil s tankimi in finimi vretenci ter mile in prijetne arome z obilo smole v lupulinu; ako pa kalija primanjkuje, da manj kobil slabe arome z grobimi vretenci in premalo smole v lupulinu. Posebno važno pri hmelju pa je, da s kalijevim gnojenjem tudi varujemo rastlino peronosporo.

Fosfor pospešuje cvetenje in enakomerno zorenje in pri hmelju posebno tudi tvorbo lupulina. Pomanjkanje fosforja se na pogled težko opazi, sumiti pa se da že po tem, če so cvetni nastavki redki. Če najde hmeljska rastlina v zemlji dovolj fosforja, da fine, lepo oblikovane in čvrsto zbite kobule z obilo lupulina, ki tudi prej in enakomerno dozori; če pa fosforja primanjkuje, da manj, nepravilno razvitih in često razmrščenih ter odprtih

kobil z malo lupulina, ki tudi bolj težko, počasi in neenakomerno dozore.

Dušik pospešuje rast in razvoj listja in s tem tudi obilnost pridelka. Pomanjkanje dušika se opazi po tem, da listje porumeni, se suši in odpada. Ako najde hmeljska rastlina v zemlji dovolj dušika, da obilo jajčastih kobil gladko zelene barve; če pa dušika primanjkuje, je manj kobil, ki tudi predčasno zorijo in porumenijo; ako pa je dušika preveč, dobimo sicer obilo listja, toda malo kobil, ki so prav često prevelike, divje, umazano zelene z malo lupulina in malo smole in ki tudi le težko in počasi zorijo.

Apno veže in napravi neškodljive kisline, ki nastajajo pri rastlinski asimilaciji, ter krepit rastlino in jača njeno odpornost. Poleg tega pa apno tudi izboljšuje tlo. Le v zemlji, ki vsebuje dovolj apna, je mogoče pridelati obilne pridelke prvovrstnega hmelja.

Kakor iz navedenega sledi, pride za gnojenje hmelja v poštevele polno gnojenje, to se pravi, da oskrbimo hmelj z vsemi štirimi glavnimi hranilnimi snovmi, namreč kalijem, fosforjem, dušikom in apnom. Kakor hitro ene od teh snovi primanjkuje, bodo pridelki bolj pičli in kakovostno slabši.

Za gnojenje hmelja uporabljamo pri nas domača gnojila, kompost, hlevski gnoj in apneni prah, od umetnih gnojil pa jeseni kalijevo sol, Tomaževo žlindro in apneni dušik ali pa samo Nitrofoskal, spomladi pa kalijevo sol, superfosfat in čilski soliter ali sečnino. Z apnom, kalijem in fosforjem hmelj izdatno založimo, z dušikom pa moramo biti previdni.

Toliko na kratko v odgovor na mnoga vprašanja, kako pravilno gnojiti hmelju. Natančneje o

načinu gnojenja pa smo obširno pisali v 4. in 5. št. našega lista iz leta 1931 na strani 26 in 34, o apnanju nasadov pa posebej v 13. številki iz leta 1930 na strani 97. Vsakemu hmeljarju bo koristilo, če si to še enkrat pazljivo prečita in se po tem ravna, da bo pridelal obilo in v vsakem oziru prvovrstnega hmelja, ki bo šel vedno gladko v denar in tudi dosegel primerno ceno.

Kaj potrebujemo?

Poleg domačih trgovcev - komisionarjev prihaja k nam redno tudi več inozemskih trgovcev, večinoma tudi le komisionarjev - zastopnikov ene ali več inozemskih tvrdk, za katere nakupujejo hmelj proti proviziji. Nekateri od njih, ki so bolj pefični, pri tem kupujejo tudi nekaj na svoj račun ter so tako deloma že samostojni trgovci. Poslužujejo pa se pri nakupu večinoma kakega domačega trgovca - komisionarja ter kupujejo na njegovo ime. Tako domač trgovec - komisionar pri tem zasluži navadno le naprej dogovorjeno provizijo, inozemski trgovec - komisionar pa včasih tudi le provizijo, včasih pa tudi prav znatno razliko v ceni.

Kakor iz navedenega razvidno, domači kakor inozemski trgovci - komisionarji pri nakupu hmelja ne delajo preveč na svoj riziko, vsaj v polnem obsegu ne. Ako že ne delajo samo za provizijo, pa le za razliko v ceni. Na podlagi vzorca prodajo namreč tvrdki določeno količino hmelja po gotovi ceni ter ga šele potem nakupijo. Seveda skušajo pri tem tlačiti ceno, da je potem razlika v ceni, po kateri so prodali, in v ceni, po kateri nakupijo, čim večja in s tem večji tudi dobiček. Pri takih kupčijah, ko je blago prodano naprej, nekaj rizika že je in si marsikateri res opeče prste. Predno še namreč nakupi toliko blaga, kolikor ga je naprej prodal, se včasih cene dvignejo tako, da mora kupiti celo dražje, kakor je prodal in ima tako namesto dobička lahko celo izgubo. Vsekakor pa so take izgube le izjema, ker že vsak gleda, da proda z ozirom na krajevne cene dovolj visoko in da se potem čimprej krije.

Večje inozemske tvrdke, ki se poslužujejo direktno naših domačih trgovcev - komisionarjev, ki kupujejo zanje proti proviziji, navadno v času glavne sezone pošljejo k nam svoje zastopnike, katerih glavna naloga je prevzemati nakupljeno blago. Za dotičnega komisionarja je to gotovo ugodno, ker vso odgovornost za to, da bo blago odgovarjalo, nosi zastopnik. Tvrdka pa ima potem svojega zastopnika in zaupnika najboljšo zvezo s komisionarjem, si zasigura kakovost blaga ter po-

tom njega najhitreje določuje nakupno ceno in količino blaga.

Poleg domačih in tujih trgovcev - komisionarjev ter njihovih rednih nakupovalcev pa imamo še tekače. To so navadno trgovci, ki imajo obrt za trgovino z deželnimi pridelki, kamor spada tudi hmelj, ker za kupčevanje s hmeljem pri nas ni treba posebne obrti. Tekachi večinoma kupujejo hmelj na svoje ime in svoj račun — toda le terminsko, to se pravi, da tekač kupi hmelj za gotovo ceno in mu hmeljar do določenega termina mora ostati v besedi, dočim tekač po izteku termina hmelj prevzame ali pa pusti. Tekach dela namreč predvsem le za razliko v ceni. Ko je hmelj kupil, krošnjari z njim od trgovca do trgovca in če se mu ga posreči znatno dražje prodati, tedaj naroči dotičnemu hmeljarju, da ga dostavi trgovcu, kjer dobi hmeljar blago izplačano po ceni, kakor je prodal tekaču, dočim tekač dobi razliko med ceno, kakor je blago kupil od hmeljarja, in ceno, po kateri ga je prodal dalje trgovcu. In ta razlika je včasih prav znatna ter tako zaslužek tekača prav dober. S takimi kupčijami se ukvarjajo najraje ljudje brez premoženja, da pri kupčiji nič ne riskirajo. Ako se mu posreči kupljeno blago prodati dražje dalje, dobro zasluži, ako pa ne, hmelj enostavno pusti, na kar ima končno pri terminski kupčiji celo pravico. Toda najbolj podjetni pa ne kupijo terminsko, temveč kar končno veljavno in če se mu potem ne posreči prodati hmelja dražje dalje, pač odlaša in čaka, da se hmeljar naveliča čakati in proda drugam — tedaj pa ga prime za odškodnino. Če pa hmeljar le čaka in končno s hmeljem obsedi, sicer lahko toži tekača ter tudi dobi pravdo, toda ker tekač nima nič, mora končno celo stroške dobljene pravde nositi nabrisani hmeljar sam.

(Dalje prih.)

Razno

Hmeljarstvo v Rusiji. Pri vseh cenitvah svetovnega pridelka hmelja se že nekaj let ruski hmelj sploh ne upošteva več, ker ni mogoče dobiti iz Rusije nobenih pravih tozadevnih podatkov. Zato pa še ni treba misliti, da z ruskim hmeljem ne bo treba več računati. Hmeljarstvo v Rusiji namreč nikakor ni propadlo, temveč je predvideno, da bo ob koncu druge petletke, t. j. l. 1937, znašala površina nasadov okrog 4000 ha in da jih bo nad polovico v Ukrajini, odkoder so evropski trgi najlažje dosegljivi. Tako ne bo prav nič čudno, če nas Rusija nekega lepega dne preseneti tudi s hmeljskim dumpingom.

Kdo izvažata največ hmelja? Kakor poroča »Č. chm.« je že od leta 1924 največji izvoznik hmelja CSR, ki je dosegla leta 1931 celih 50% svetovnega izvoza, od tedaj pa vedno manj in lani le še 30%. Na drugem

mestu je Nemčija, ki svoje odjemalce stalno čvrsto drži, na tretjem pa Jugoslavija, ki je zlasti vsled nizke cene svojega pridelka vedno bolj nevaren konkurent. Izvoz iz Francije in Belgije se je lani močno dvignil, dočim je le iz Anglije nekoliko nazadoval. Tako je izvozila lani ČSR 64.608, Nemčija 31.340, Jugoslavija 20.090, Poljska 19.260, Amerika 17.671, Francija 13.766 in Belgija 6748 stotov hmelja.

Vprašanja in odgovori

A. P. v B.: Nekateri z ozirom na lanske izkušnje še vedno odlašajo z obrezovanjem hmelja, češ, da se je lani izkazalo, da je pozna rez boljša. Ali je torej že čas za obrezovanje hmelja, ali pa kaže še nekoliko počakati?

Odgovor: Srednja pot je najboljša pot in prav zgodnja ali pa prav pozna rez se le izjemoma obnese. O tem smo že ponovno pisali in izčrpno razložili ter poudarjamo, da ne kaže prav nič čakati. Pravi čas za obrezovanje našega hmelja je v zadnji polovici marca in v prvi aprila. Ne zapadajmo torej iz ene skrajnosti v drugo in ne režimo zopet letos prepozno, ker smo lani prezgodaj, temveč obrežimo vedno pravočasno.

F. R. v P.: V poročilu o zadnjem občnem zboru Hmeljarskega društva berem tudi, da si je lani 3. avgusta ogledal naš hmeljski okoliš g. Linke iz Žatca in neoporečno ugotovil peronosporo na naših nasadih. Ali res prej nihče ni tega ugotovil in nismo vedeli, da imamo peronosporo?

Odgovor: Kako da ne? Že koncem junija smo lani »neoporečno« ugotovili peronosporo v naših nasadih ter že v 13. št. našega lista in menda tudi v vseh naslednjih pozivali na boj zoper njo. Kdor je pridno prebiral naš list ter se po njem ravnal in hmelj škropil, mu pač ni bilo žal, ker je dobil lepo zeleno blago, ki je šlo kar gladko v denar. Kdor pa je čakal šele gosp. Linke-ja, da ugotovi, kar je bilo že davno prej ugotovljeno, pa je pač bolj slabo vozil. Sicer pa ni bila peronospora v naših nasadih šele lani prvič, temveč tudi že prejšnja leta, kar smo tudi ugotovili in pozivali na boj proti njej, odkar naš list obstoja. Pač pa je peronospora prejšnja leta v kobule »zakasnila«, lani pa jih je dosegla, kar smo tudi pravilno predvideli in zato že koncem junija opozarjali na zaščito kobul in barve. Ugotovitev v začetku avgusta za listega, ki pridno prebira naš list, ni bila torej nič novega.

A. P. v Š.: Na zadnjem občnem zboru Hmeljarskega društva je bila govorica tudi o nekih hmeljskih senzalih. Kaj so to senzali, kako se jim reče po naše in kako bodo ti koristili hmeljarjem?

Odgovor: Senzalom se reče po naše mešetarji in v bistvu tudi nič drugega niso. Dosedaj smo imenovali senzale navadno le borzne mešetarje, ki posredujejo kupčiji na borzah, kamor nečlani nimajo pristopa. Kako naj hmeljski senzali koristijo hmeljarjem, pa je težko reči, ker se naša hmeljska kupčija ne vrši na borzi in, kakor dosedanje izkušnje kažejo, hmeljar vedno tem bolje proda svoj pridelek, čim manj mešetarjev je zraven.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Položaj v hmeljski kupčiji je nespremenjeno miren in so prav tako nominalno nespremenjene tudi cene. Sicer pa so še neprodane zaloge lanskega pridelka že zelo pičle. — Z obrezovanjem hmeljske korenike se je že pričelo in delo prav dobro napreduje. Vlaga je dovolj in bi bilo potrebno že bolj toplo in suho vreme.

Vojvodina: V hmeljski kupčiji je razpoloženje nespremenjeno mirno. — Prva spomladanska dela v hmeljskih nasadih so že v teku.

Češkoslovaška: Na hmeljskem tržišču je razpoloženje prav mirno in le semtertja nekaj prometa. Vkljub temu pa je tendenca še precej čvrsta in cene v glavnem nespremenjene. Tako notira lanski žafeški pridelek slejkoprej 80–86 Din, oni iz Uštčka in Roudnic pa 65–71 Din za kg, za starejše letnike pa ni zanimanja. Znamkovanih je dosedaj v Žatcu 48.835 stotov letnika 1934. — Prva spomladanska dela v hmeljskih nasadih so že v teku in ponekod so pričeli že tudi z obrezovanjem, ki pa se bo splošno pričelo šele v drugi polovici aprila.

Nemčija: Pri nadalje mirnem razpoloženju je bilo na tržišču prodanega zadnjih štirinajst dni za domačo porabo le kakih 100 bal, plačevalo pa se je za lanski pridelek Hallertau 91–111 Din, Württemberg 75 do 100 Din, gorski (Hersbruck) 79–88 Din in Baden 76 do 79 Din za kg. Za izvoz je bilo prodanih blizu 200 bal in se je plačevalo za lanski pridelek Hallertau 67 do 73 Din, gorski (Hersbruck) 56–60 Din, Aischgrund 57 Din, Baden 60 Din in za znamkovanje nesposoben hmelj 35–49 Din za kg. Tudi par bal predlanskega pridelka je šlo v promet, in sicer Hallertau po 49–56 Din ter starejših letnikov po 30–38 Din za kg. Splošno se smatra tendenca kot čvrsta in prav tako tudi cene. — Spomladanska dela v hmeljiščih se že pričenjajo, vendar se z odkopavanjem in obrezovanjem še čaka toplejšega vremena.

Francija: Na hmeljskih tržiščih je razpoloženje razmeroma mirno, vendar so cene ostale nespremenjene. Prometa je malo in se nekaj trži le češki in boljši alzaški hmelj.

Poljska: V hmeljski kupčiji je povpraševanje skoro docela ponehalo, nominalno pa so cene nespremenjene.

Belgija: Za lanski pridelek je razpoloženje mirno pri nespremenjenih cenah, pač pa je čvrsta tendenca za letošnji pridelek v predprodaji za oktober-november ter se plačuje za Poperinghe 20–22 Din za kg.

Anglija: Na tržišču je položaj nadalje prav miren in skoro brez prometa. Hops Marketing Board je izplačala sedaj hmeljarjem za prevzeti hmelj že 98% kupne vsote.

Amerika: Tržišče je nadalje prav mirno, vendar pa so ostale cene v glavnem nespremenjene; prometa je prav malo. Hmeljarji sicer upajo na zopet živahnejšo kupčijo, toda kupci se držijo zelo rezervirano, ker so zaloge neprodanega blaga še izdatne. Tudi za inozemski hmelj ni več pravega zanimanja.

Pristopajte k hmeljarski prodajni zadrugi!

Najvišje cene, dejansko plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja so bile naslednje:

Nemčija (Hallertau)	105 Din
Češkoslovaška (Žatec)	86 Din
Anglija (Golding)	57 Din
Francija (alzaški)	51 Din
Jugoslavija (savinjski)	39 Din
Poljska (wolinjski)	32 Din
Belgija (Poperinghe)	24 Din
Amerika (Oregon)	20 Din

Splošno: Tudi posezonska kupčija izgleda, da je zaenkrat končana in najbrž ne bo več mnogo oživel, razen če bi se izgledi za letošnji pridelek obrnili na slabo.

Za razvedrilo

Nevarnost poljubovanja.

»Gospod doktor, ali je poljubovanje res lahko nevarno, kakor pišejo listi?«

»Seveda je. Eden mojih prijateljev ima prav žalostno izkušnjo. Samo enkrat je poljubil — pa se je oženil.«

Pravilen odgovor.

Žena: »Ali sem mar za tabo letala, ka-li?«

Mož: »Seveda ne! Saj past tudi ne leta za mišjo, pa jo vendarle ujame!«

Vesele velikonočne praznike in bogato pi-sanko želi
Uredništvo in uprava.

Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le
Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. proti požaru, strelu in plinski razstrelbi: poslopja vsake vrste, dograjena pa tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke, **hmelj**, žito, krmo itd.;
2. proti razbitju in razpokam: zvonove, steklo;
3. v življenjskem oddelku: na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«;
4. sprejema nezgodna zavarovanja poedincev, društev, kolektivna delavska zavarovanja, potovalna zavarovanja, zavarovanja šoferjev, potnikov v avtu, zavarovanja zakonite dolžnosti jamstva v vseh oblikah, zavarovanja avtomobilov zoper poškodbo, požar in tatvino.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter

v Celju

na podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica 2, in

v Mariboru

na gosp. Franja Žebota, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica šte. 10.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

v novi, lastni palači

na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo